

Sant Joan

PRENSA
CORTINA

ABRIL I MAIG 229

Revista Mensual

AQUEST POBLE

Jeronima Jaume Antich "mandaia" filla de Arnau i de Maria, va neixer dia 11 de Juliol de 1.924, va morir dia 17 de juliol de 1.989, tenia 65 anys.

Antonia Bauzá Caimari "Curra" filla de Miquel i Antonia, Va neixer dia 23 de març de 1.911, i va morir dia 14 de desembre de 1.989, tenia 78 anys.

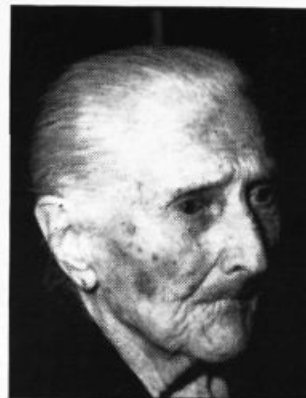
Francisca Ginard Barceló "Hortolana" - filla de Esteva i de Maria, va neixer dia 27 d'abril de 1.897, va morir dia 25 de Juliol de 1.989 tenia 92 anys.

Juan Nigorra Bauzá, "picó" fill de Arnau i Antonia, va neixer dia 12 de setembre de 1.908, i va morir dia 14 de novembre de 1.989, tenia 81 anys.

Antoni Matas Munar, "salador" fill de Guillem i de Margalida, va neixer dia 14 d'octubre de 1.903, i va morir dia 19 de desembre de 1.989, tenia 86 anys.

Maria Gayá Galmes "Ballarina" filla de Juan i Antonia, va neixer dia 24 de setembre de 1.898, i va morir dia 6 de desembre de 1.989, tenia 91 anys.

Editorial

Són coses que passen sense que un vulgui que passin, ens referim a l'absència d'aquesta revista el mes passat (abril). Voldriem ara demanar una disculpa per aquesta absència, encara que les explicacions puguin esser poc excusables o un tan estranyes.

L'explicació és sencillà, el grup - millor grupet - que feim cada mes la revista no ens dedicam solament a això, sino més bè tot el contrari, moltes en duim "moltes de mogudes" com es diu, i com a resultat d'això sense adonar-nos, la revista no va esser a temps de sortir el mes d'abril.

Res més a dir, esperant aquesta disculpa confiam en que no torni a passar altra vegada el cas, aquí teniu però almenys la revista del maig.

Moites gràcies.

DE PER LA VILA

Dia	PRECIPI- TACION mm	MILLOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI- NANTE	Nombre de la Estación	
		m	p	a		Provincia	Número
1					SANT JOAN - I		
2					BOLEARS		
3	sup	•			Mes	Año	
4	21			•	MARÇ	1990	
5	3	•	•		Observador		
6					JOAN BAUSA MATAS		
7							
8							
9							
10					Suma		
11					29		
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24	sup			•			
25	7	•	•				
26	4		•	•	NE		
27							
28							
29	12	•	•	•			
30	sup	•					
31	7		•	•			
Precipitación total del mes					54	mm	

NUMERO DE DIAS DE:	
Lluvia	• 9
Nieve	* —
Granizo	△ —
Tormenta	⚡ —
Niebla	☁ —
Rocío	☂ —
Escarcha	—
Nieve cubrió suelo	☑ —

DIAS PRECIPITACION	
< 0.1 (ip.)	—
> 0.1	—
> 1.0	—
> 12.0	—
> 30.0	—

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA	
21 mm dia	6

Viento dominante	
En los dias de Marzo	NE
En el dia de mas lluvia	NE

La llengua;
feina
de tots

- Un altre any més el Quart Diu-
menge de Corema es celebrà la
festa del Pa i el Peix al
Santuari de Consolació amb el
programa ja tradicional.

- En acostar-se les festes de
Pasqua ja es sent el rum rum
dels quints. El diumenge del
ram ja començaren a vendre
billets per la rifa del xot i
de la porcella. Després de
moltes dificultats per trobar
casa, el dimecres ja estaven
instalats devers la sínia on
hi tenien colocat el pí, el
qual els quints de l'any 91
prengueren el dijous a la nit.
El dilluns com ja és tradicional
es passejaren per la vila can-
tant panades.

- Els de la Tercera Edat no
aturen, si no són d'excursió
són de passeig i si no són de
passeig són de viatge. Hi havia
organitzat per aquestes setmanes
uns viatges a Menorca i també
altres excursions per Mallorca.
D'altre banda, cada dijous ,
al matí és fan excursions a peu
pel nostre terme.

DE PER LA VILA

- En un mes es casen varies parelles de la vila; dues ho fan fel civil, on el nostre jutge de Pau Joan Mates s'estrena en aquesta celabració. Enhorabona a tots!!

- Els alumnes de 8è.i 7è anaren a Madid de viatge d'estudis, hi estaren quasi 8 dies, visitaren també els voltants.

-Vos heu fixat quants de bicicletes hi ha per la carretera?, i no només de Mallorca, la majoria són estrangers i amb uns colors d'aquests que maten.!!!

- El grup d' excursionistes del Centre Cultural aprofità les vacances de Pasqua per fer una petita excursió de dos dies, anaren al torrent de Mortix, devers LLuch, acampant devers la cova de les Bruixes, a la vorera de mar.

- La Penya Motorista va organitzar per dia ler. d'abril un Trial devers Binifarda i les roques del dimoni.També va organitzar per dia 29 un Motocross.

- Continuen les obres de GESA davers el Camp i la carretera de Manacor, posen els fils per davall terra.

- cada dillluns i durant quatre setmanes, es realitzà a la cuina del Col.legi Públic, un curset de cuina amb cuiners professionals com n'Antonia Amer d'Inca o en Koldo Royo de Ciutat. El curs acabà amb un sopar.

- El dimarts de davant Pasqua, com és tradicional, molta de gent de la vila (joves sobretot) pujaren a Bonany a peu. Aquest any però, no hi trobaren els frares ja que aquests varen deixar-ho fa devers un mes.

-Ha acabat la temporada de voleibol, en altres números vos oferirem la classificació encara no la sabem.

- Dins el programa d' actes de la Festa Del Quart Diumenge, s' oferí dissabte dia 24 de Març un concert a l'Església.

DE PER LA VILA

-El 29 d'abril comença el 6è Pla de Malloca 1.990, amb una contrarellotge Lloret-Sant Joan. Enguany hi participa un equip de Sant Joan. La volta durara set etapes que acabaran a Santa Margalida.

-El proxím dia 5 de juny a les 19'00h, visitara la nostra vila l'unit mobil de Donants de Sang de la Seguretat Social.

-A Ca na Blanch celebraran el dia del llibre dia 29 d'abril, per tal motiu la venda de llibres estava rebaixada un 10%. L'assistencia fou nombrosa.

-A la papareria de ca na Blanch han possat una fotocopiadora tothom que vulgui pot anar a fer fotopies , ampliacions i reduccions.

-Degut a l'exit de la desfilada del passat 28 de maig els models de la vila repetiren la desfilada a la discoteca de Petra, aquesta vegada per la tenda "MANGO" de Manacor i els pentinats corren a càrrec de la Perruqueria Llorenç de Petra.

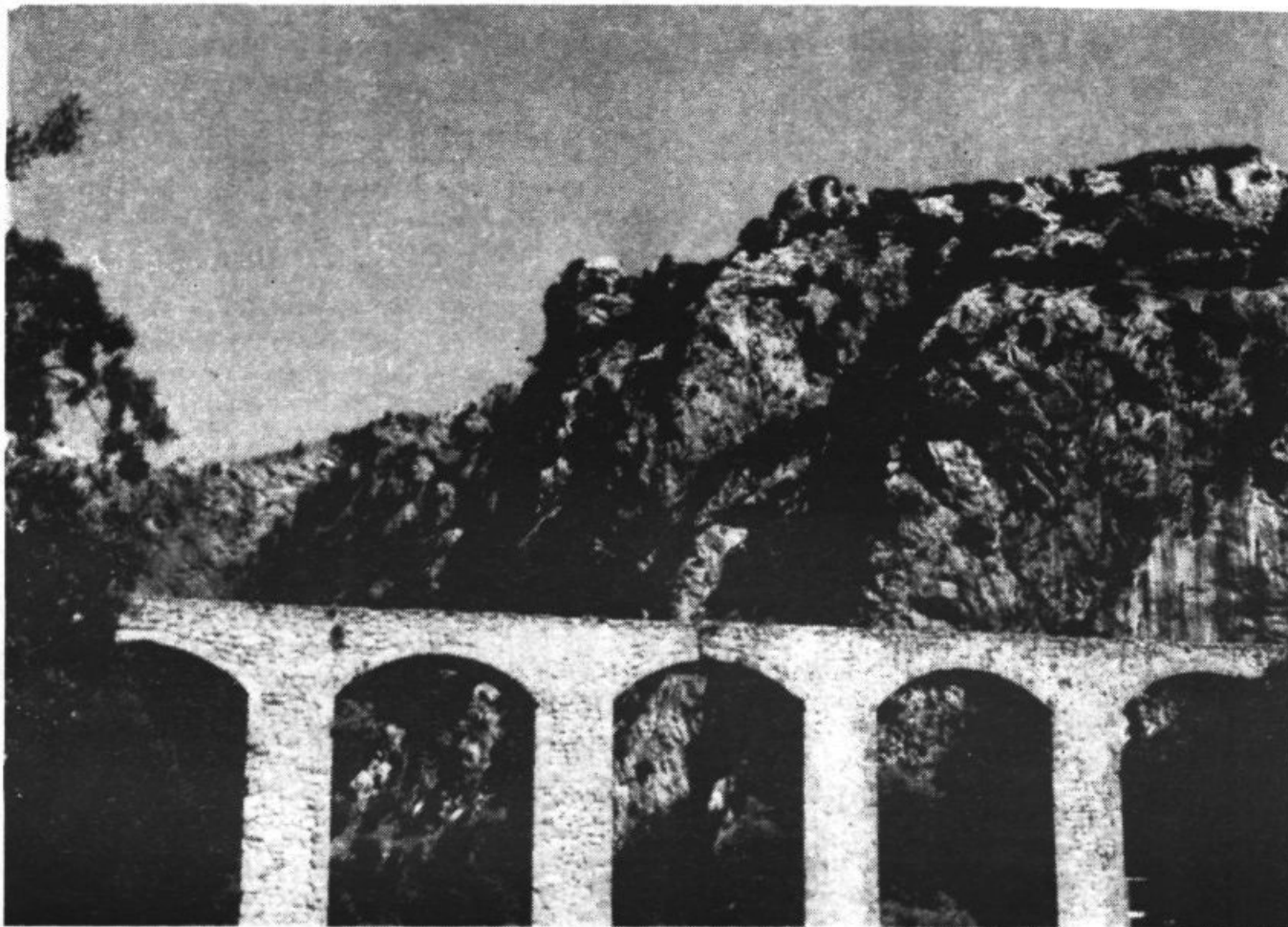
-En motiu del Xè Aniversari de la Revista "Mel i Sucre" es duen a terme cada diassabte uns tallers manuals per els nins de Sant Joan. Tambè hi ha altres activitats, com el curs de rock. Enhorabona i Molts d'anys!

-Ha acabat la temporada per l'equip de futbol de Sant Joan. Llastima que les victories començassin ja desde el principi, així i tot el Sant Joan ha quedat en sisena posició.

-Cal lamentar en poc temps la perdua de dos joves de la vila. Francisco Bauçà Company que morí dia 18 de març i la de Cosme Fiol Gual que morí el passat dia 2 de maig.

-Dia 28 d'abril un grup de joves de la vila feren una desfilada de moda per las tendes Lita's d'Inca i Pinguin Esmeralda de Sant Joan. Els pentinats anaven a càrrec de l'institut de F.P. Borja Moll.

-El batle de la vila viatgà a Suecia conjuntament amb els batles de la Mancomunitat per visitar unes instalacions de tractament de residus solids.

En qüestió d'aigües, volem posar Mallorca al corrent.

L'aigua corrent ha passat d'esser un privilegi a constituir una necessitat per a la vida moderna. La construcció de ponts i aljubs fou la primera passa. La canalització de l'aigua, la segona. Avui els pobles de Mallorca han crescut i s'han desenvolupat, però molts d'ells encara no compten amb aigua canalitzada, ni tampoc amb una adequada xarxa de clavegueram.

Per a pal·liar aquestes deficiències, el Consell Insular de Mallorca ha posat

en marxa un Pla de Sanejament i Abastiment, un pla d'aigües per a posar Mallorca al corrent.

**PLA DE SANEJAMENT I
ABASTIMENT D'AIGÜES
A LA PART FORANA**

Un pla per a millorar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Certamen Poètic

VILA SANTJOANERA

Desde suau muntanyola
vostre fillada guardau;
pujam a vostre palau
perque nos estigueu tant sola.

Airosa dalt de la serra
veis la llum i la foscor
ens dau Vostra terra.

De la vila santjoanera
vostres fillets estimau
i amb la cara riolera
gojosa a tots ens guiau.

Sou la mestre de l'amor
de rosa i cel anau vestida
dau-nos joia en el dolor
i blancor al jorn de la vida.

Brillau com l'estel de l'auga
i Déu és amb Vós, Maria,
dels verds sementers la palma
de nostres camins la guia.

Vostra font la gracia raja
feis que mai falti saor
venim a cercar l'amor
a vostre gran romiatje.

Fermau-nos amn dolços laços
aprop de Vos de debò
a l'ombra de vostre cor,
Com vostre fillet en braços.

Barbara Mates Sastre

QUAN VOS CONTEMPLIN TAN BELLA

Pobre i humil el redol
on vos he tengut fins ara,
poca llum vos dóna, Mare,
la closca d'un caragol
per tenir el goig jo tot sol
de mirar-vos a la cara.

Aquest egoisme meu
no me deixava complir.
Tenir-vos que compartir,
Verge, me sabia greu
però dins un instant breu
molts de Vós podran gaudir.

Dintre de l'esglesia vella
tendreu el vostre habitatge
i els qui faran el viatge
cap a la vostra capella,
quan vos contemplin tan bella,
recobraran el coratge.

Ja som capaç de sonriure
d'ençà que vos he trobada.
Sabeu bé com m'ha tocada
trista manera de viure.
Jo pregrava: Feis-me lliure!
quan vos tenc sola i tancada.

Però bé ja ho comprenc ara,
gràcia que vós me donau!
El vostre consol i pau
a tota la gent empara.
Quan tots vos coneguin, Mare,
ningú tendrà cap esclau.

Tenir un tresor tan gran
un que mai ha tengut res!
Verge si vos he ofès
el perdó plorant deman.
El Poble de Sant Joan
prest rebrà vostres mercès.

Veig que tan inmens tresor
és massa per jo tot sol.
Tota la gent del redol
ne podrà omplir el seu cor.
Sereu la perenne flor
plena d'amor i consol.

Es arribat el moment
i no plor, me sent feliç.
Me'n vaig a donar l'avis
de magne aconteximent.
Quan vos conegui la gent
viuren dins un paradís.

Jaume Juan Bonnin.

Certamen Poètic

DONZELLA DE SOLANADA

Donzella de Solanda, fontana d'aigua fresca,
sou l'ombra que conhorta quan llarg és el camí,
estel de nostra vida que surt cada matí,
d'abella sou mel dolça que ens ofereix la bresca.

Quan l'ànima perduda per tot arreu ja tresca,
brevent de les desfetes i del pecat el vi,
si veu la vostra cara, semblant de serafí,
voldria beure l'aigua que arriba al cor i refresca.

Al cel riu l'estelada, ja ve l'aurora bella,
respira la natura la pau i la salut,
clapeja entre la xeixa la sang de rosella.

Sou rosa sense espines que neix de la virtut,
sou Verge entre les verges, del Paradís poncella,
sou lliuri blanc que a l'alba floreix en solitud.

Pere Bru Serrano i Darder

CONSOLATRIX AFLICTORUM

A dins la dolça pau del Santuari
afloren al meu cor els sentiments,
i unes fondes tristeses fan brostar-hi
des dels meus les llàgrimes ardents.

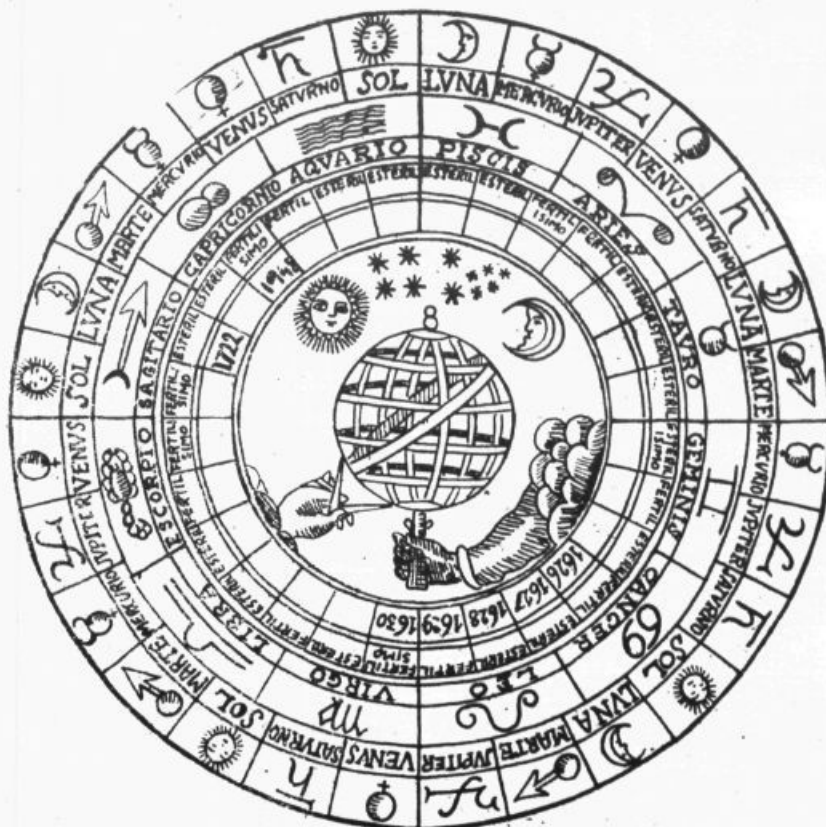
A vegades la vida és un Calvari
i només Vós, Regina dels creients,
podrieu als meus mals trobar-hi
i dar consol als vostres penitents.

Així a l'ermita que ens acull, la Imatge
tota serena és font de l'alegria
on hem vingut a beure en romietge

tots els que tenim set de poesia
i els que ploran en nostra aflicció,
Mare de Déu de Consolació!

Maria Catany

Temps de Primavera

No acaba la primavera sense que hi hagi cloquera.

Quan el sol entra al signe d'Aries (equivalent a moltó) del zodíac, fet que es produeix el dia 21 de març, entra la primavera i en comprèn de l'equinocci del mateix nom, fins al solstici d'estiu, el dia 21 de juny. L'arribada del bon temps, portador de la joia del viure, de gaia alegria i de la torxa ardent de l'amor. I comporta el temps més bo de l'any, temps de molta vitalitat, esponera i hermosura.

Dins aquest temps, hi trobam la Pasqua Florida, festa que se celebra precisament el primer diumenge després de la primera lluna plena de l'equinocci de primavera. Aries simbolitza el

principi de l'esperit, es produeix el gran canvi de l'any litúrgic s'organitza a partir de la Pasqua.

Aries reconstitueix les formes, fa rebrotar la vida; conmemoració i mort de Crist i acabament de la Quaresma. La lluna nova, l'aigua nova; els homes que havien deixat de fumar durant la Quaresma, tornen a encendre el cigarret o la pipa i els nins canten: arenyetes sortiu que el Bon Jesús és viu". Per tot arreu es respira l'aire de la primavera.

Les restes de les cerimònies rituals pròpies del solstici hivernal i les de caràcter màgic relacionades amb la primavera es presenten arreu alterades de data per efecte de la influencia de l'Esglesia, que les ha allunyat del periode quaresmal, propi d'austeritat i de dejuni. Les del

COL·LABORACIO

ceremonial de primavera, en desplegar-se, s'han barretjat amb les de la primera de l'any.

Durant la primavera, certes creences han sobreviscut fins al temps modern; Divendres Sant, Sant Marc (25 de març), Sant Joan (24 de juny), a més d'altres.

El Divendres Sant és un dels dies més assenyalats per la màgia, blanca o negra. Un cas de màgia blanca consisteix a triar els ous de les gallines que ponen aquest dia i mengar-se'ls en dijú, diuen que curen de gota.

Així mateix, els qui el dia de Sant Marc mengen caragols cuinats en nombre senar, és creença que no han de tenir dolor ni morir de gota.

Per al dia de Sant Joan, també hi ha moltes creences. Així es diu que tenen una gran virtut contra les picades d'animals, els alls sembrats el dia de la conversió de Sant Pau (25 de gener) i collits el dia de Sant Joan i encara millor si la collita es fa ben dematí, abans de sortir el sol.

També és creença molt generalitzada, que totes les herbes collides durant el mes de maig tenen més propietats curatives que si són collides altre temps, tan si són per a bollidures com per a altres menesters.

*Bibliografia - Roda de Folklore Pagès
Costumari Català - III
Carles Costa.*

HUMOR

HOSPITAL FAMILIAR

Càncer.

El terme càncer compren un conjunt d'enfermetats que la causa és el creixement desordenat de cèl.lules dels teixits orgànics afectats, de manera que es produeixen greus alteracions de la seva forma i de la seva funció.

L'enfermetat quan una cèl.lula o un grup de cèl.lules, per estímul de diversos factors causals, es transforma o es divideix de manera distinta a la normal. Les cèl.lules canceroses no respecten el sistema d'autorregulació que rigeixen a l'organisme, pel que es produeix una multiplicació cel.lular incontrolada.

En la majoria dels càncers, les cèl.lules malaltes s'agrupen formant el que s'anomena tumor maligne. Aquests tumors creixen i s'estenen, invadint les estructures veïnes (d'aquí el nom de càncer, doncs el seu aspecte recorda les prolongacions d'un cranc). Els tumors cancerígens no s'han de confondre amb els tumors benígnos, en que la seva noció es redueix a la comprensió de les estructures veïnes; de tota manera; en algunes de les ocasions un tumor benigne pot arribar a convertir-se en un tumor cancerigen. N'hi ha que tenen en compte que no tots els càncers produeixen tumors; així, per exemple, en les leucèmies, les cèl.lules cancerígenes es disseminen per tot l'aparell circulatori.

Quan arriben a un determinat estadi de creixement, molts de tumors malignes tenen la capacitat de produir metàstasi, fenomen que consisteix en la invasió de llocs de l'organisme allunyats del tumor primitiu. Això ho consueixen

alliberant en els vasos sanguinis o linfàtics cèl.lules cancerígenes que difonen l'enfermetat i donen lloc a la formació de nous tumors. Set signes guien per el diagnòstic precoç del càncer.

-Alteració dels ritmes intestinals o urinaris habituals.

-Úlceres catànies que tarden a curar.

-Hemorràgies o secrecions desacomunades.

-Aparició de bonys.

-Indigestions freqüents o dificultat per enviar aliments.

-Canvis en el color a l'extensió de rucs o senyals.

-Ronquera o canvis a la tossina habitual.

Davant la presència d'aquests signes guien hi ha que avisar immediatament al metge perquè, si precedeix, estableixi el diagnòstic precoç de l'enfermetat.

Càncer de l'aparell digestiu.

Definició.

Tumor maligne que apareix a qualsevol lloc del tub digestiu: boca, esòfag, estómag, intestí prim, intestí gros i anus. Hi ha que ressaltar que el càncer de l'aparell digestiu varia extraordinàriament segons la zona afectada.

Freqüència.

En el càncer més freqüent, encara que l'alimentació i els caràcters racials determinen grans variacions en quan a la seva localització. Afecta pràcticament per igual a mullers i homes, i rara vegada apareix en pacients d'edat inferior a 40 anys.

Síntomes.

Dins la boca adopta generalment la forma d'una úlcera no dolorosa que no es cura mai. El síntoma principal del càncer d'esòfag és la dificultat per enviar, sobretot els aliments sòlids.

Dins l'estómag produeix un dolor paregut a l'ardor, però que es diferencia d'aquest per la seva major intensitat i perquè no es calma amb antiàcids; ademés, s'acompanya de grans decaigudes

HOSPITAL FAMILIAR

i inapetència. Dins l'intestí prim es manifesta en forma de diarrea i pèrdua de pes. El càncer de l'intestí gros poden provocar un brusc tancament intestinal amb ausència de defecació, vòmits, abdomen inflat i gran postració; però, és més freqüent que s'iniciï amb alteracions del ritme intestinal, aparició de sang mesclada amb els excrements, anèmia, pèrdua de pes i decaïment progressiu.

Evolució i pronòstic.

El càncer de la boca té millor pronòstic si apareix al llavi que a la llengua. Si el càncer apareix a l'esòfag sol formar metàstasi ràpidament i és de mal pronòstic. Quan es situa dins l'estómac té bastant bon pronòstic si s'extirpa prest (un 50% dels pacients viuen més de 5 anys si el tumor no afecta als ganglis contigus). Els càncers d'intestí detectats en una fase inicial solen respondre bé al tractament quirúrgic.

Factors que cal tenir en compte per prevenir o detectar el càncer de l'aparell digestiu.

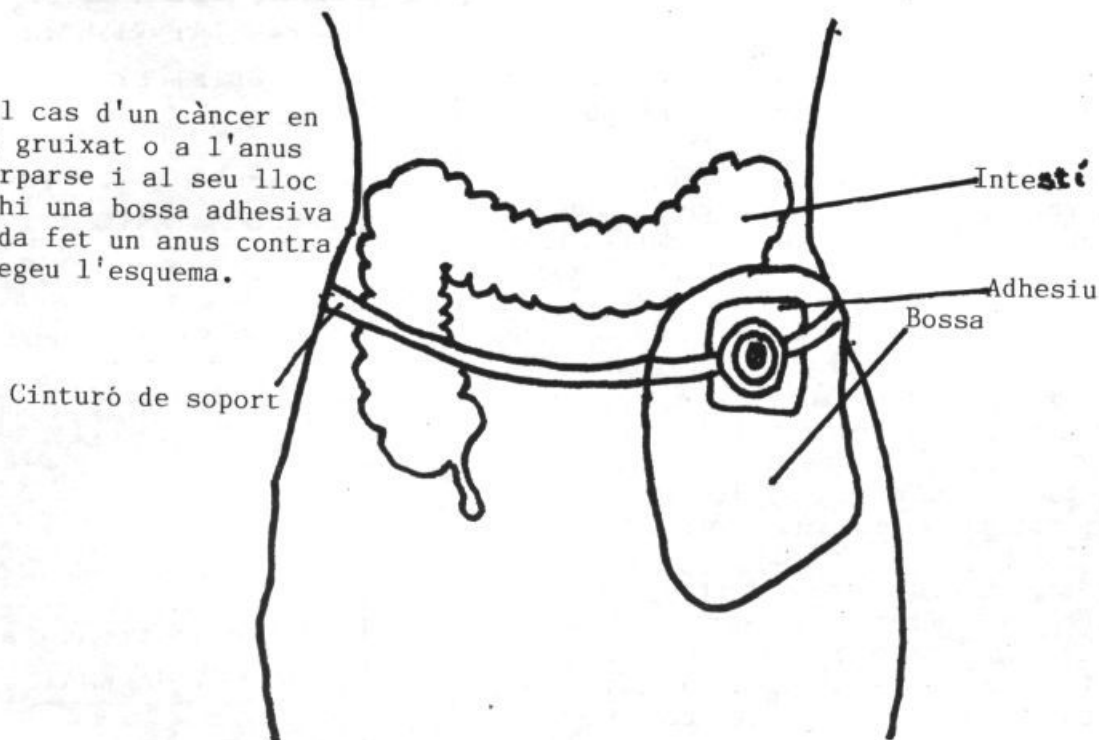
A la boca, els factors de risc són l'alcoholisme, el tabaquisme, les dentadures amb roques i una higiene deficient. Són signes d'alarma una ulceració que no cura en 15 dies d'evolució.

A l'esòfag els factors de risc és menjar o beure habitualment coses molt calentes; els signes d'alarma són la dificultat progressiva per digerir els aliments sòlids.

A l'estómac els factors són una úlcera activa en individus de més de quaranta anys, ingestió habitual de menjar molt condimentat i el consum d'aliments ahumats com a dieta bàsica.

Els signes són dolor a la part superior de l'abdomen que no es calma amb antiàcids i que es fa sentir sobretot els vespres, pèrdua de la talent i emissió de sang negra amb els excrements.

En el cas d'un càncer en l'intestí gruixut o a l'anus pot extirpar-se i al seu lloc col·locar-hi una bossa adhesiva una vegada fet un anus contra natura. Vegeu l'esquema.

COL·LABORACIO

Es Garatge

Marti Company jaume "Garavi" nat el 5-03-1911 mort el 26-03-1984 va tenir el primer taller mecanic de Sant Joan, taller que va esser conegut per "Es Garatge".

Marti Company, de molt jove aprengué l'ofici a Can Bibiloni de Palma (Ciutat).

El primer local on instal·là el taller va esser a una portassa del carrer Ramon Llull, número 12, abans del començament de la Guerra Civil.

Entre els obrers que va tenir abans de la guerra, recordam a Climent Picornell Garau "Climent", a Miguel Bonet Sastre "De ses Rocas".

Mes endavant, acabada la Guerra Civil, mestre Marti edificà un local gran i espaiós, a l'entrada del poble vinguent de Villafranca o Manacor.

En el nou "garatge" del carrer Matadero, número 2 (avui carrer del Pare Rafel Ginard), mestre Martí va desenvolupar la seva activitat com a mecanic de tote mena de vihiculs i motors.

No sols es dedicà a la reparació de motors i altres averies de cotxos i camions, també es dedicà a fabricar motors nous, primerament de gasolina (que també consumian petróleo agrícola) i mes endavant fabricà motors de gas-oil.

Dels tallers de mestre Martí sortiren un centenar de motors, motors que la gran majoria s'instal·laren a pous i es destinaren a treure aigua.

Mestre Martí fabricava casi tots els elements o components del motors. Ell mateix va dissenyar i construir un motlo i a la Fundació Mallorca li fabricavan els blocs del motor, que ell acabava d'enllestir.

Mestre Martí era un vertader tecnic en el torn mecanic, que ell sempre va manejar.

Durant molts d'anys, va esser mestre Martí l'únic mecanic de Sant Joan, i en l'epoca de mes feina, eran quatre els mecanics o obrers que tenís en plantilla.

Joan Bauçá Gayá (Tonió)

Joan Morey Bauçá (Morey)

Josep Sorell Barceló (Fosser)

Antoni Mas Mates (Pagès)

Els dos primers, En Morey i En Tonió, treballaren molts d'anys en el taller de Martí Company.

Mestre Martí, també es dedicà a fabricació de rentadores per la roba. Unes rentadores sencilles i sòlides, que feien molt bona feina. Moltes dones de Sant Joan, la primera rentadora que tingueren va esser fabricada per Mestre Martí.

Miguel Florit Huguet.

TEMPS D'ESPLAI

-SOL·LUCIONS DEL NUMERO ANTERIOR.

CAPACITAT VISUAL: el 1er.

JEROGLIFICS:

- Un guió.
- Ni mitja paraula.

PROBLEMA MATEMATIC:

4	+	3	=	0	=	7
+	+	+				
5	x	4	=	5	=	4
+	-	+				
0	x	2	+	3	=	3
-	5					

4	x	2	=	3	=	5
5	-					
4	+	8	+	3	=	1
x	+					
6	x	7	=	6	=	0
-	1					

ELS 7 ERRORS

JEROGLIFIC:

- Dos trencats.

PROBLEMA MATEMATIC:

6	:	1	+	2	=	8	
+		x		+			
5	+	4	:	3	=	3	
-		x		:			
9	-	2	+	1	=	8	
=	2		=	8		=	5

Ajuntament

Resum de la Sessió Ordinària que tingué lloc el 30 de març de 1.990.

La sessió va començar a les vuit trentacin del vespre. No hi assistiren Sebastià Florit i Arnau Compnay.

1.- Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

2.- Assabentar de les Resolucions del Batle desde la sessió anterior.

3.- Assabentar de la liquidació dels pressuposts 1.989.

4.- Aprovar la rectificació del Padró d'Habitants a 1/1/1990.

5.- Aprovar les bases i el barem de mèrits pel concurs de Secretaris-Interventors.

6.- Sol·licitar del CIM la inclusió del Projecte d'Arxiu Municipal en el Pla d'Obres i Serveis 1.990.

7.- Sol·licitar del CIM la inclusió del projecte de vestuaris de la pista poliesportiva plaça de la Constitució en el Pla d'Equipaments Esportius 1.990.

8.- Aprovar el projecte de pista de tennis i sol·licitar la seva inclusió en el Pla d'Equipaments Esportius 1.990.

9.- Aprovar el projecte de dependències per a la Policia Local i sol·licitar subvenció de la Comunitat Autònoma.

10.- Precs i preguntes.

Ajuntament de Sant Joan

(MALLORCA)

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ A LA REVISTA SANT JOAN

Nom i cognoms:.....

Carrer:..... Núm:.....

Població:..... Codi Postal.....

Firma

CENTRE CULTURAL DE SANT JOAN

HISTORIA DE MALLORCA

El regnat de Pere III el Cerimonios: l'illa al servei de l'imperialisme català en la Mediterrània.

Una volta hague incorporat el regne mallorquí als seus estats, Pere III el Cerimonios convertí l'illa en una colònia destinada a subvencionar les seves empreses bèl·liques guerres amb Gènova i Castella. Mallorca va haver d'ajudar, amb homes, vaixells i doblers, a l'expansió mediterrània de la Corona d'Aragó. Aquesta situació contribuïa a la crisi del Comerç que, si bé en alguns moments de la quinzena centúria encara seria puixant, ja no sortiria de dificultats intermitents, que s'agreujaran quan els turcs s'apoderin de Constantinoble i, sobretot, amb el descobriment d'Amèrica.

Per altra part, les males anyades terres poc productives i una climatologia adversa provocaran repetides èpoques de fam, acompanyades de les pestes subsegüents. D'aquesta manera, la Universitat Mallorquina no podia fer front a les contínues despeses contribució a les guerres, importació de blat, defenses contra el corsari i es veïa obligada a endeutar-se demanant préstecs a interès, anomenats censals. Els préstecs foren coberts, especialment, pels grups dominants de Catalunya.

A l'hora de pagar els interessos, la Universitat es trobava sense doblers

i demanava nous crèdits. Aquesta espiral no tenia més sortida que fer créixer el deute públic i l'augment dels impostos. Els famosos privilegis de Pere III consistiren, paradoxalment, en la permissió que el govern illenc pogués augmentar la fiscalitat.

En el regnat de Joan I esclaten les Lluites socials.

A la mort de Pere III el succeï el seu fill Joan I, que practica una política arbitrària. Elimina els col·laboradors de son pare i va ser substituir els jurats de la Ciutat i Regne de Mallorca sense esperar que hagues acabat el termini de llur mandat.

L'any 1391, els pagesos, cansats de la mala gestió ciutadana i sobretot, de la gran pressió fiscal, entraren dins Ciutat i, ajuntant-se amb grups de menestrals, assaltaren el call jueu. Els alts estaments, contra els quals anava encaminada la revolta, havien conseguit momentàniament desviar-la. Però els intents de saquejar la capital es repetiren i, a partir d'ara les lluites socials esdevindran una constant.

Martí l'Huma, darrer rei de la dinastia catalana.

Joan I va morir en una cacera, sense fills; i el va succeir el seu germà Martí, anomenat l'Huma pel seu caràcter placid i pel seu esperit cultivat i erudit.

Durant aquest regnat, l'endeutament públic arriba a un punt tan al·gíd que els jurats i el gran i General Consell

HISTORIA DE MALLORCA

hagueren d'arribar a un acord amb els creditors censalistes, pel qual els cedien tots els impostos ordinaris de l'illa a fi de poder amortitzar els capitals i pagar els interessos. D'aquesta manera, la Universitat es veie obligada a emetre impostos extraordinaris per a poder cobrir les seves necessitats més peremptories.

Martí l'Humà no pogué deixar successor perquè el seu fill únic, Martí el jove, rei de Sicília, es va morir abans que ell. Així s'extingia després de més de cinc centúries, la dinastia catalana.

El Compromís de Casp entronitza una dinastia castellana: Ferran i d'Antequera.

A la mort del rei Martí sense successió, prest destacaren tres pretendents a la corona: Jaume, comte d'Urgell, Ferran d'Antequera i Lluís

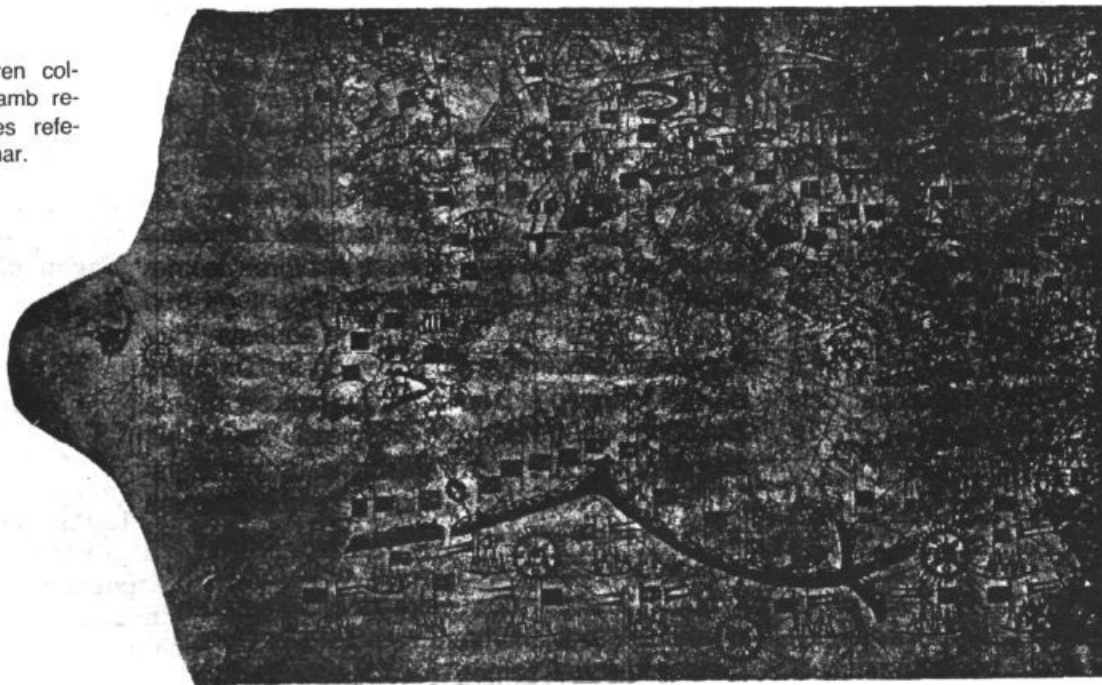
d'Anjou. Aleshores el parlament d'Aragó nomena nou delegats, tres per Aragó, tres per Catalunya, i tres per València, als quals s'encomana la missió d'elegir un nou monarca. Els tres compromissaris que pel seu compte enviaren els mallorquins a l'elecció foren rebutjats pel Parlament aragonès, per la qual cosa se n'hagueren de tornar a casa seva sense poder-hi participar.

La votació se celebra a la vila de Casp, on proclamaren rei a Ferran i d'Antequera després d'un interregne de dos anys. El desenllaç de Casp va entronitzar una dinastia forastera provinent de Castella. Sembla que la intervenció del papa i els interessos dels marcadors i fabricants de draps pesaren més que el sentiment nacional.

Ferran d'Antequera només va regnar quatre anys i a Mallorca coincidiren amb una baixa dels interessos que pagaven els deutors de censals. En canvi l'endeutament de la Universitat es va intensificar.

Portolà.

Els portolans eren col·leccions de mapes amb representacions i notes referents als ports de mar.

COL-LABORACIO

"APUNTAT ALS DRETS HUMANS", UNA CAMPANYA D'AMNISTIA INTERNACIONAL ADREÇADA A JOVES I EDUCADORS.

AI reclama que la formació sobre drets humans sigui part permanent del sistema educatiu.

AI demana als joves que s'uneixin en una xarxa per a apel·lar en favor d'altres joves que pateixen violacions de drets humans.

"Apunta't als drets humans" és el lema d'una campanya iniciada per la secció Espanyola d'Amnistia Internacional dia 28 de febrer d'enguany i adreçada/ als sectors juvenils i educatius.

La campanya pretén de formar grups permanents de joves i associacions juvenils que treballin en una xarxa constituïda per a apel·lar en favor de d'altres joves de tot el món que són víctimes de violacions de drets humans. Els membres d'aquesta xarxa rebran periòdicament informació sobre casos individuals i recomanacions perquè les seves accions s'afegeixin a les empreses per d'altres col·laboradors d'AI en tot el món a favor de les víctimes.

Així mateix, AI demana que la reforma del sistema educatiu possibiliti la inclusió definitiva de l'educació sobre drets humans en els diversos trans educatius.

A través de la xarxa d'apel·lants es preten de fomentar l'activisme i la sensibilitat dels joves espanyols en favor dels drets humans, així com contribuir a la solució positiva dels casos en que es treballarà.

Els estudis mostren que molt pocs joves participen en associacions de qualsevol tipus, incloses les de drets humans, deficit participatiu que es produeix en tots els trams d'edat de la societat espanyola, que participa molt manco que les del seu entorn sociopolític en el treball de les organitzacions no governamentals.

Formacio permanent

AI demana a les autoritats educatives centrals i autonòmiques que prenguin mesures perquè la formació sobre drets humans sigui realment part del sistema educatiu, s'exigeixi en els programes oficials i formi part de la formació dels docents. Així mateix, assenyalava que és necessària l'elaboració de plans i la destinació de pressuposts perquè en tots els centres educatius hi hagi materials didàctics i divulgatius disponibles sobre drets humans. La reforma del sistema educatiu i dels continguts de l'ensenyament és una oportunitat irrenunciable per a aconseguir-ho.

"Són enfora de complir-se les recomanacions realitzades el 1968 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, a més de les fetes per d'altres forums internacionals +Com el Parlament Europeu o el Consell d'Europa-, sobre l'ensenyament progressiu d'aquesta matèria en els programes de les escoles primàries i secundàries", ha assenyalat AI.

AI ha elaborat una guia didàctica de materials utilitzables en la formació sobre drets humans, que juntament amb les que han elaborat d'altres organitzacions, ha d'ésser la primera pedra que permeti d'iniciar una tasca eficaç sobre educació en drets humans.

L'estudi de la història i la situació actual dels drets humans, així com del treball de les institucions i de les organitzacions no governamentals per a abolir-ne les violacions, és actualment molt poc present en els centres educatius i pràcticament d'una manera voluntària i artesanal. AI demana a les autoritats educatives que intensifiquin els seus esforços perquè, de la reforma dels sistemes i dels continguts educatius, se'n derivin nous canals per tal que l'estudi dels drets humans sigui un fet habitual, i no excepcional, en les aules.

Els Grups d'AI, en 45 localitats espanyoles, realitzaran durant els propers mesos desemes de contactes amb institucions, associacions juvenils i centres educatius, amb la finalitat d'impulsar els objectius d'aquesta campanya.

AI demana als joves i professors interessats a rebre informació sobre la xarxa d'apel·lants i/o sobre la guia didàctica que s'adreça als grups d'AI a l'apartat de correus 50.318 de Madrid. Amnistia Internacional Mallorca: C/ Sant Miquel, 26 Palma.

ESPORTS

TONI SALAS FOU EL GUANYADOR DEL XX TRIAL SANT JOAN.

La Penya Motorista Sant Joan, va celebrar el 1 d'abril, la prova anyal de trial, aquesta vegada en la seva vintena edició, que fou puntuable pel campionat de Balears.

Com anteriors edicions, la prova va transcórrer pel circuit de Binifarda i els seus voltants, a on hi marcaren 8 zones controlades a un recorregut, al que hi donaren tres voltes. En cada zona els 19 pilots participants demostraren valentia i domini en el maneig de les màquines, tal com va quedar demostrat en el reportatge que ens oferir, de la prova, la TVE Balear. Els aficionats també disfrutaren del desenvolupament de la prova que va tenir un clar guanyador en el ibicenc, Toni Salas.

LA PENYA MOTORISTA VA DONAR A CONEIXER EL SEU PLA D'ACTIVITATS 1990.

La penya Motorista va celebrar la seva assamblea anual, en la que es va donar compta de les activitats realitzades, així com també, el seu estat econòmic.

Es va procedir a una petita remodelació de la directiva que segueix encapsalant com a President, Joan Jaume, remodelació que va afectar especialment a la tesoraria, a on, es va produir l'alta de Miguel Torrens Mas. També, la Penya Motorista va donar a coneixer el pla d'activitat previstes per 1990, any en que la Penya compleix ja el seu 34 Aniversari. El actes programats són el següents:

ACTIVITATS PREVISTES PER 1.990

Dia 1 d'abril- XX Trial Sant Joan (Puntuable Campionat de Balears)

Dia 29 d'abril- Moto Cross Primavera- Circuit Binifarda (Puntuable pel campionat de Balears)

Dia 10 de Juny- Festa de Sant Cristofol.

Dia 19 d'Agost- Excursió per Mallorca

Dia 7 D'Octubre-XXIII Festival del Motor i Festa d'es Butifarró

Dia 28 d'Octubre-Moto Cross la Tardor- Circuit Binifarda (Puntuable pel Campionat de Balears)

Dia 25 Novembre o 2 Desembre- Diada del 34 ANIVERSARI.

Li donam una mà

PER A MÉS INFORMACIÓ, TELEFONI'NS

Ajuda Víctimes Delicte

Una mà amiga

GOVERN BALEAR

Conselleria Adjunta
a al Presidència

TEMPS D'ESPLAI

30C DELS ERRORS (Trobar els 7 errors)

JEROGLIFIC

- Quants en vols?

T O

-2 + 1

PROBLEMA MATEMATIC

	+		:		=8
+	■	+	■	×	■
	+	6	+		=9
:	■	-	■	×	■
	+		-		=8
=3	■	=8	■	=0	■

